

ÎNCHEIERE

16 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecători

Svetlana Filincova
Galina Stratulat, Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bîtcă Teodor împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Liliana Vacarov, Primăria satului Romanești raionul Strășeni și Consiliul satului Romanești raionul Strășeni cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017 prin care s-a respins cererea de apel declarată de Ministerul Justiției, s-a admis cererea de apel declarată de Bîtcă Teodor și s-a modificat parțial hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La 04 aprilie 2016, Teodor Bîtcă s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii - executorul judecătoresc Liliana Vacarov, Primăria sat. Romanești, r-ul Strășeni și Consiliul sat. Romanești, r-ul Strășeni cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 23 octombrie 2008, a fost admisă acțiunea înaintată de Bîtcă Teodor împotriva Primăriei sat. Romanești și Consiliul sat. Romanești, s-a dispus obligarea Primăriei și Consiliului satului Romanești raionul Strășeni, să demoleze construcțiile neautorizate și să salubrizeze teritoriul adiacent blocului de locuit pe strada Școlii nr. 14 din satul Romanești. Prin urmare.

Notează că la 13 februarie 2009, a sesizat Oficiul de Executare a Deciziilor Judiciare Strășeni cu cererea nr. 1371 în cancelaria DEDJ Strășeni, prin care a solicitat intentarea procedurii de executare a documentului executoriu emis de Judecătoria Strășeni la 23 octombrie 2008 în baza hotărârii din 23 octombrie 2008. Conform datelor obținute, actul executoriu a fost remis pentru executare executorului judiciar Oprea Elena, fiindu-i atribuit procedurii de executare nr.746-3/09. În perioada gestionării procedurii de executare de către Executorul judecătoresc Oprea Elena, documentul executoriu nominalizat nu a fost executat.

Ulterior, la cererea creditorului urmăritor Bîtcă Teodor, executorul judecătoresc Bogdan Liliana, la 31 ianuarie 2014, a intentat procedura de executare nr. 171/8/14, în baza documentului executoriu nr.2- 979/08 emis de Judecătoria Strășeni.

Având în procedură dosarul de executare, la 23 martie 2014, executorul Judecătoresc Bogdan Liliana a întocmit procesul-verbal de constatare, prin care a stabilit că, hotărârea Judecătoriei Strășeni din 23 octombrie 2008, nu este executată, construcțiile autorizate adiacente casei de locuit situată în sat. Românești, str. Școlii, 14 nu sunt demolate, teritoriul nu este salubritat.

Menționează că Primăriei sat. Românești și Consiliului sat. Românești i s-a acordat termen de 15 zile, de executare benevolă, iar la 28 mai 2014, executorul judecătoresc Bogdan Liliana deplasându-se la fața locului de executare, în sat. Românești, str. Școlii, 14 a întocmit un alt proces - verbal prin care a constatat că debitorul - Primăria și Consiliul sat. Românești nu și-au onorat obligațiunile debitoriale conform titlului executoriu.

Astfel, la 15 ianuarie 2016, prin încheierea executorului judecătoresc Vacarov Liliana, a fost dispusă încetarea procedurii de executare nr. 171-8/2014 intentată în baza documentului executoriu nr. 2-979/2008 din 23 octombrie 2008, emis de Judecătoria Strășeni, deoarece titlul a fost executat. Încheierea în cauză a fost recepționată de reclamant Bîtcă Teodor la 12 februarie 2016. Reclamantul, Teodor Bîtcă, consideră că perioada de timp respectivă care constituie 7 ani de la 13 februarie 2008 până la 15 ianuarie 2016, depășește semnificativ termenul rezonabil pentru executarea unei hotărâri judecătorești, durată apreciată de către reclamant ca fiind una excesivă, ceea ce exprimă o încălcare a dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care în rezultat a produs violarea în mod direct a dreptului de proprietate și dreptul la un proces echitabil prevăzute atât de norma internă, cât și de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, situație pentru care prin prisma Legii nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statului Republicii Moldova îi revine obligația la repararea prejudiciului cauzat.

Solicită reclamantul Teodor Bîtcă, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Strășeni nr.2-979/08 din 23 octombrie 2008, obligarea statului Republica Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor să repare prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Strășeni nr.2-979/08 din 23 octombrie 2008, în mărime de 50 000 (cinci zeci mii) lei, a pune pe seama pârâtului cheltuielile de judecată suportate de către reclamant în legătură cu examinarea prezentului litigiu.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2016 cererea de chemare în judecată a fost admis parțial, s-a constatat încălcarea dreptului lui Teodor Bîtcă la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Strășeni nr. 2-979/08 din 23 octombrie 2008 cu încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Teodor Bîtcă prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei, precum și a cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 1 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 23 septembrie 2016, nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2016, Bîtcă Teodor și reprezentantul acestuia, avocatul Agachi Tatiana au depus cerere de apel solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2016 în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral.

Ulterior, la 02 decembrie 2016, Ministerul Justiției a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Bîtcă Teodor să fie respinsă integral.

În motivarea cererilor de apel, apelanții au indicat că, prima instanță la adoptarea hotărârii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, cât și au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017 s-a respins cererea de apel declarată de către Ministerul și s-a admis cererea de apel declarată de către reprezentantul apelantului Bîtcă Teodor, avocatul Agachi Tatiana.

S-a modificat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2016, în partea în care s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bîtcă Teodor prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei și s-a majorat suma prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Bîtcă Teodor până la suma de 25 000 lei.

S-a modificat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2016, în partea în care s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bîtcă Teodor a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 1000 lei și s-a majorat suma cheltuielilor pentru asistență juridică încasată de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bîtcă Teodor până la suma de 2000 lei. În rest s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 septembrie 2016.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 18 aprilie 2017 Ministerul Justiției a înaintat cerere de recurs prin care solicită admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Bîtcă Teodor să fie respinsă integral.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 18 ianuarie 2017 a fost expediată recurentului la 14 februarie 2017, însă deoarece la materialele dosarului nu este dovada recepționării acesteia, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 CPC, consideră recursul depus la data de 18 aprilie 2017 în termen.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurentul consideră că soluția instanței de apel este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

De asemenea, susține că instanța de apel examinând apelul a trecut în mod superficial argumentele invocate de către Ministerul Justiției și materialul probator anexat la materialele cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Prin referința depusă la 16 iunie 2017, Bîtcă Teodor solicită respingerea recursului înaintat de către Ministerul Justiției, invocând în acest sens netemeinicia cererii de recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de, Ministerul Justiției urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea *Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova*, nr. 45701/99 § 137, ECHR 2001-XII). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza *Asito vs Republica Moldova*, 10 iulie 2001, *Meyer vs Germania*, 22 martie 2016), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia

de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Svetlana Filincova

Judecători

Galina Stratulat

Iuliana Oprea